

Ese detrei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Domineca, candu o cola intraga, candu numai diumetate, adeca dupa momentulu impregiariloru.

**Pretilu de prenumeratiune:**

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " " "
" patraria	2 " " "
pentru Romania'a si strainetate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " " "
" patraria	4 " " "

# ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespundinti a-i nostri, si d'adrepulu la Redactiune Josefstadt, Langeasse Nr. 48, unde suntu a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau editur'a; cate vorfi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuntii si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde cate 7 cr. de linie repetitile se facu cu pretiu scadutu. Pretilu timbrului cate 80 cr. pent. una data, se antecipa.

Viena 3/15 dec. 1868.

„Acea partita de la Viena si de aiure, carea doresce o batalia undeva, se insiela in sperantiele ce le nutresce despre unu conflictu intre Turci'a si Greci'a“. Asiè profeti „Gazeta de Coloni'a“, era astadi vedemu ca profetirea se indeplinesce cu incetulu.

Turci'a, in ultimatu adresatu Greciei, pretinsese de la acest'a ca se dee cale libera emigrantiloru din Candi'a, cari si-cercasera refugiu in Greci'a, dar gasira meseria si indiferentismu, era apoi voindu a returna, grecii ii oprira, pentru ca presinti'a loru in Greci'a s'o potta folosi dreptu demonstratiune contra Turciei si dreptu ratiune d'a recurge la o intrevinere a poteriloru straine in cestiunea Candi'e. Mai pretinsese turculu de la grecu, se incete cu formarea de corpuru voluntarie si cu trimiterea de ajutorie rescolatiloru candioti scl. Pana ieri, Greci'a avea se raspunda la acestu ultimatu, era in casulu respunsului negativu se incepeau ostilitatile.

Cu suaturi de moderatiune pre la Constantinopole si pre la Aten'a alergara tote poterile europene, afara de Austri'a, despre carea nu se vorbesce nemica in asta cauza. Greci'a respunde ieri ca n'are parte la corpurile voluntarie, constitutiunea lega manile guvernului, pe emigranti nu i-a opritu neci pana acum'a scl.

Intrebarca e acum'a: multiamf-se-va turculu? De comunu se crede ca unu respunsu atatu de vagu, daci nu pote multiamf pe turcu, celu putienu va impedece rumperea comunicatiuniloru diplomatice, era diplomatiei europene i va lasa possibilitatea d'a mai increca imblandirea ambeloru parti.

Mai multu de catu eventualitatile turco-grecesci ne interesaza acea afirmatiune din „Gaz. de Coloni'a“, cumca in Viena esiste o partita de batalia. Acesta imputatiune o fece de unadi si „Independinti'a belgica“ desaprobandu politic'a austro-magiara in Romania'a. Noi nu potemu penetra in secretele regimului, ceea ce scinu este numai ca poporale cari nu si-au perdutu inca preceperea, nu dorescu neci o batalia, caci nu vedu de nicairu unu periculu amenintatoriu pentru libertatile ce le au; era pentru libertatile ce nu le au, nu li vine a se lupta.

Ar fi durerosu daci regimulu ar da ascultare ideiloru stravagante ale unoru diaristi magiari, cari pre candu ne invinuescu pre noi de aspiratiuni la Romania'a, insisi aspira intr'acolo.

Nu este Romania'a care se fie facutu in Austri'a caus'a nostra de nationalitate, si nu suntemu noi cari in Romania'a se fimu facutu autonomi'a acelei tieri.

Prin urmare, ar fi retacita presupunerea ca isbindu in Romania'a, ar inceta aici caus'a nostra de nationalitate, — ori isbindu aici a supr'a romaniloru (buna ora daci acestia ar face o revolutiune precum vorbescu dualistele) ar inceta in Romania'a politic'a autonoma-natiunala.

Aceste sunt doue cestiuni, separate in politica. Si precum la Bucuressi, prin schimbarea ministeriala n'au triumfat aspiratiunile aceloru unguri, totu asiè la noi prin apesarea ce ni se face, nu vor reesi in combinatiunile loru.

Daca se gasescu cumva intre magiari si de aceia cari credu cumca dualismulu, pentru a se intari, ar ave lipsa si de unu lustru militaru ce lipsia sistemelor trecute, — apoi Europ'a e unu

volcanu, ocaziunea anevoia se pote se nu vina, fora se fie lipsa a o trage de petru.

## Prochiamatiuni revolutiunarie.

Diurnalele unguresci din Ungaria si din Transilvania si-implnsera colonele cu faine despre prochiamatiuni revolutiunarie ce s'ar fi impartindu mai vertosu intre romanii din Transilvania, si cari prochiamatiuni ar fi venindu de la Bucuressi trimise de omenii — lui Brateanu, se intielege, caci cine altulu ar mai engeta la revolutiuni, la turburarea pacii europene, daci nu Brateanulu si erasi Brateanulu; celu putienu pentru foile austro-magiare: este pururea Brateanulu!

Asceptamu necontenitu se ni arete stepanitorii atare prochiamatiune de felulu acela, despre cari sciu se vorbesca atate lucruri ingrozitorie, dar tota asceptarea ni fu indaru. De odata numai ce ne pomeniramu ca a latulu tieriloru lui Stefanu celui cu santia papala, resuna in unanimitate graiulu magiaru: „viete!“ „eca prinsi in flagranti“, se marga comisariu reg. la fatia locului“, „eca la Sibiuu paculu postalu insemnatu „Alexandriens Geschichte“ e plinu de prochiamatiuni adresate Blasului“ etc. etc.

Parturiunt montes, nascitur ridiculus mus, — ce se talecesce: cioroboru pentr' unu toporu. Gasira magiarii cadin victori'a loru intraga nu se alege de catu unu simplu telegramu, tipariu in mai multe esemplarie si asiediatu in acelu pacu; unu telegramu de atata nevinovatia in catu a potutu aparé in publicitate, caci se publicase inca mai nainte intre varietatile Albinei, in Federatiune etc. si nu continea de catu o dechiaratiune de stima si aderintia catra acei barbati, cari tienendu la legile constitutiunali santionate ale Transilvaniei, se vedu trasi la tribunalele magiare. Dechiaratori luasera acesta cale, din cauza ca telegramulu adresatu „Gaz. Tr.“, nu capetase permisiunea stepanitoriloru ca se potta intrá la acea redactiune.

Dualisticele incesi si-marturescu acum desamagirea loru, dar in locu se rosiesca, densele si-continua meseria d'a totu calumnia, afirmandu ca Slatu'a, Abru-dulu, Campeni ferbu in catu se indrep-tatiesce dorintia intieligintici \*) unguresci de acolo, d'a capeta milita, caci e unu tienutu periculosu, de acolo s'a nascutu rescota lui Horia, alui lancu etc.

Cu privire la casulu acest'a, vom vorbi conlocuitoriloru si stepanitoriloru nostri magiari, totu cu franchetia ce ne-am indatinatu a o practica. Li vom spune ca n'au a se teme din partea nostra de neci o turburare. Despusetiunile preventive ar fi, prin urmare, numai o impovorare si mai mare si de prisosu pe umerii tierii, era despre stepanirea magiara ar da unu testimoniu de slabitiune si de temere, pentru care in fine ar trebui se rosiesca chiar si daci ar persevera in amagire, — caci cum se pote se nu rosiesca acelu guvernulu ce se numesce esitu din poporu, adeca parlamentariu si liberalu, dar totusi s'ar teme de poporu in catu ar face despusetiuni preventive contra cestuia. Ce ar dice despre liberalismulu magiaru Europ'a, caci in diu'a de astadi nu se mai pote lucra pe la spatelile ei?

\*) Intieligintia!! pre acolo inca si cociside unguru pretindu a face parte de intieligintia loru natiunala, asiè se presentase odata unu demnitaru.

Intr'adeveru noi romanii suntemu forte nemultiamiti, pentru ca ni se o-presce d'a partecipa la drepturile publice in acea mesura in carea portamu sarcinele publice.

Inse, nedreptatirile ce ni se facu, le vom combate pe cale pacica si eu mediloge n'ali. Ne sentimu destulu de tari pentru acest'a, era pe contrarii nostri nu-i socotimu capaci d'a ne impedece lungu timpu. Inarmati cu asemene sentieminte si sperantie, ce ne-ar pote face ca unu triumfu moralu atatu de splendidu se preferimu turburarea? Nemica!

Indaru deci veti cerca prochiamatiuni si societati secrete, caci nu le avem, si neci este lipsa de acestea. Caus'a nostra e cu multu mai drepta de catu se n'o potemu discute la lumin'a dilei.

Chiar daci caus'a nostra n'ar fi drepta, era scopulu nostru ar fi secretu, totu nu am alerga la revolutiune, caci acest'a numai contrariiloru nostri pote se li vina la socotela, doveda stradiintia in carea densii algera juru imprejuru cercandu nodu in papura, doveda apesarea ce ni facu si apoi fainele respandite despre agitatiuni intre romanii.

Nu, domni magiari, nu ve trudit a ne ispitit. Afacerile nostre le vom direge noi insine cum ne va inveti'a nostra precepere. Precum nu ne-am facutu magiari la comand'a si placerea deakistiloru, totu asiè n'avemu se facemu revolutiuni la comand'a si placerea d'aristiloru magiari. — Celu putienu pre caus'a nostra suntemu noi stepaniri.

## Afaceri bisericesci-natiunale.

Congresulu natiunala bisericescu alu romaniloru de religiunea orientala, in siedintia ultima aduse acelu conclusu intieptu ca statutulu organicu ce la croitu congresulu, se intre delocu in activitate, fie macar provisoria panã se-lu santiuneze monareulu, prin ce apoi va intrá in activitate definitiva.

Acestu conclusu s'a basatu pe ratiunea si necesitatea d'a nu mai intardia cu vindecarea raneloru celoru multe ce necagescu beserieca nostra, si desclinitu lu necagescu pe cleru; — precum s'a demonstratu acest'a la alta ocaziune in colonele acestei foi.

Asidere am pomenitu in acesta foia cumca parintii episcopi au dechiaratu in fatia congresului invoierea loru la acestu conclusu. Neci potea se fie altminte daci nu voiamu a ne espune batjocurii si risului ca ne-am intrunitu a face legi pentru vindecarea raneloru nostre: legi ce insine se le calcamu in picior!

Si cum se observaza acum acestu conclusu? cum progresaza afacerile nostre natiunale-bisericesci? Tristu, de totulu trist!

In privintia acest'a ni se imbuldiescu corespundintiele, contienendu feliu de feliu de peccate comise contra canonelor, contra statutulu nostru.

Fura tocm'a consistoriele de la Aradu si Caransebesiu, cari delaturara mai antaiu si desconsiderara despusetiunile statutulu. Trista stare, candu chiar capii beserieci se intrecu in calcarea legiloru beserieci!

Tanguirea este generala prin diecese, si noi nu mai potemu refusa corespundintiloru nostri d'a primi, macar cateva episode, din sirulu celu lungu de peccate ce ni-lu desvelescu. Eca acele episode:

Din Pest'a ni se serie intre altele: „Consistoriulu Aradului a voit se se ierotoncsca de preotu unu copilu, pentru carele a cerutu de la guvernulu dispensarea de ctate. Guvernulu a denegatu pentru cuventulu ca „lipsesec protocolulu sinodulu parochialu despre alegerea preotulu intru intielesulu statutulu organicu alu beserieci orientale.“

Va se dica, insusi guvernulu ungurescu

respecteza statutulu biserieci nostre, pe care consistoriulu nostru de la Aradu neci ca la invrednicitu d'a-lu lua in consideratiune. Straiinii deci ne respectaza mai multu de cum ne scimu noi respecta.

Credeti cumca consistoriulu de la Aradu, dupa acesta pacalitura ce i-a facutu guvernulu ungurescu, si-a venitu in ori si s'a asitu in catu a returnatu la statutu si a inceputu a-lu observat? Nu, defelu!

Peccatele se continuara. Eca ce ni serie de la Aradu unu fostu deputatu alu congresului: „Ore de ce am fostu pe la Sibiuu? — caci si acum tote mergu dupa calapodulu celu vechiu care caus'a biserieci, clerului si poporulu nostru atata miseria, obscurantismu si suferintie. N'am potutu face o consemnare completa, deci me marginescu a vi comunica numai cate s'au petrecutu intr'o singura septemana, in asta ce trece: se fecera 4 diaconi, dintre cari 3 se ierotonira de preoti; 2 insi se denumira de asesori consistoriali, 1 de protopopu definitivu. Tote acestea se intemplara contra despusetiuniloru statutulu organicu. Poporulu dara nu partecipa la vieti'a biseriecsca, n'are dreptu de alegere.

„Ce me supera mai multu, este slab'a stare materiala a preotiei nostre; mi-aduoc a minte cu ce colora a depins'o in congresu protopopulu Ratiu de la Hatiegu, candu propuse se ne consultamu pentru imbunirea ei. Deputatii fura de acordu ca — si pana a se decide caus'a — se avem in vedere reducere, respective regularea parochieloru. Consistoriulu nostru ni areta cum o are in vedere. Mi vine une ori se credu ca in congresu ar fi fostu bine se nu spunemu ce ne dore, ca se nu scie consistoriulu unde se ne loviesca. Preotii nostri betrani abie potu traf de pre o di pre al'a. Suntemu gata ori candu a contribuf pre catu numai potemu, se ascuramu preotiei nostre o stare materiala corespundietoria, parte ca se-si potta implini in venitoriu chiamarea santa si natiunala, parte ca s'o remuneramu pentru siervitiile aduse pana acum'a. Dar de unde potemu contribuf a sustiené atati preoti cati ierotoncsce consistoriulu? Tenerii teologi se indesa la ierotoniro in catu preoti betrani nu potu traf de isti teneri, era in fine si tenerii se desamagescu amaru caci starea preotiesca nu e atatu de grasa precum si-o intipuiam intru ilusiunile loru, si dora aiurea se poteau sustiené mai bine: ca invetiatori, notari scl. Remanu dar cu totii in vechi'a seracia, si apoi cum se pote ca unu cleru seracu se nainteze in cultura? si cum se pote ca episcopii unui cleru necultu se aiba vodia si autoritate? Eca de ce interesulu bine intielesu alu tuturor preotiloru nostri, de la episcopu pana la capelanu, este de a respecta statutulu organicu, caci nu s'a facutu acest'a spre pagub'a ci spre naintarea clerulu nostru.

„Vremu se-i smulgemu pe preotii nostri din cele rele, orice sacrificie ni-ar costa; vremu se-i facemu unu cleru in catu ori carei natiuni culte se-i fie cu dragu a cautá la densulu. Stradiintiele nostre dovedescu acest'a, de aceea partea cea mai mare a preotiloru le-a salutatu cu bucuria, inaugurandu-se o amore si incredere de tote partile. Din asta cauza nu ne asceptamu se vedemu chiar consistoriulu impedeandu stradiintiele nostre in locu se le incurageze. Fie ori cum, preotimea nostra se nu despereze, va gasi in mireni purure scutu, a perare si sustienere, o vom ferí de navalitorii nuoi.

„Se fie constatatu ca din tote cele intemplate nemica nu imputu de asta data Ittei Sale episcopulu, caci nu-lu credu capace de asemene lucruri, ci presupunu ca este sedasu; — me voiu informá.“ Totodata asiudorise se

\*) Se pote ca consistoriulu Aradului va ave ceva de replicatu, pana atunci dara bunulu cetitoriu se nu-si e-nuncie judeca'ta. Noi credem ca dieces'a Aradului va fi modelu. Acum vedemu ca archidieces'a e modelu, caci de aici nu ni vina tanguiri. Red.

constat că în cauză preotii noii, ieromonii, contra statutului, fiindu prin urmare necanonici, cași cari aujuseră la altariu numai calcându cano- nèle în picioare, nu potu avé titele de dreptu ale preotiloru bețrani cari au servitu cu san- tita și devotamentu, ci vor fi respundietori congresului séu sinodului, care va judecă des- pre densi după investigatiunea ce va face singurateciloru . . .

Se trecemu la dieces'a Caransebesiu- lui. Dintr'a corespundintia publicămă aci ur- matóriele sire: „Nu mai scimu ce felu de tal- cuitori de statutu organicu i-au facutu pre multi preoti se créda că intrandu în activitate organizatiunea năua ierarhica, nu vor fi se- curi pe la parochiele lor. Se escă din acésta unu miscamentu mare. Tréb'a nu este fora te- meiu — mi dise unu preotu — căci venindu episcopulu de la congresu din Sibiu, a emis unu cerculariu ca toti preoti nepevediti cu singeli, se cerce a-si procurá de acestea. Fi- indu tocm'a tómnă, chiar si preotii cei mai seracuti inca au potutu se-si castige ceva bani, daca nu altminte, apoi cu pretiulu graneloru. Si de atunci, din cancelaria episcopésca sbóra singelie ca fluturii primavér'a. Pretiulu uncia este cate de 40, 50 fl., strordinariaminte 100 fl. v. a. Frumosi bani, constituiau pentru noi o avere nationala pre catu timpu erau în pu- sunariile preotiloru nostri, dar intrandu la e- piscopia devinu cam ramuriti extra nationem, numai secretariulu dóra ar poté se replice ce- va. Brenele rosii inca se impartu, si nu sunt tocm'a eftine la burs'a loru din Caransebesiu.“

Alta corespundintia din dieces'a Caran- sebesiului primimu de langa Versietiu, si pórtă subscrierea aloru cincii romani inteliginti, enarandu-ne 13, di: treisprediece punte, cari de cari mai peatósse. La unele lipsesce datulu, si asié nu scimu daca sunt de nainte de con- gresu séu după congresu. De cele de nainte nu vremu se vorbimu căci ablegatii acelei die- cese în numele mandatariloru a trasu velulu peste ele. Rogămu dara pe dd. corespundinti se ni arete apriatu: cari sunt de după con- gresu, si apoi vom incepe publicarea loru căci nu mai e timpu d'a remané intru indifere- tismu.

Daca nainte de congresu crutiarea si-po- tea avé ratiune căci lipsia o lege pozitivă; a- cum avendu acésta lege, încéta ratiunea cru- tarii pentru cei ce luora foradelegi, apesandu si nedreptatindu preotimea, dejá multa ne- cagita.

### Legea în cauz'a egalei îndreptatiri a nationalitatiloru.

Fiindu că toti cetatienii Ungariei im- preuna fórma, si după principiile fundamen- tali constitutiunali, o natiune intru întielesu politicu, natiunea ungerésca unita si nedespar- tita, a careia membru egal îndreptatitu e fie- care cetatienu, tiena-se elu de ori-care natiu- nalitate;

fiindu că mai departe acésta egala in- dreptatire numai cu privire la folosirea ofi- ciala a diferiteloru limbe usitate în tíera, si numai intr'atata se subordina la regule spe- ciali, în catu pretinde unitatea practica a gu- vernarii si administratiunii si executarea justi- tiei punctuale:

deplin'a egala îndreptatire a cetatieni- loru remanendu nevatemata pentru tóte cele lalte relatiuni, cu referintia la întrebuintiarea oficiala a diferiteloru limbi, urmatóriele regu- le vor sierbí de cinosura.

§. 1. Din cauz'a unitatii politice a natiunii, limb'a statului ungurescu fiindu magiar'a, lim- b'a consultatiuniloru si manipularii dietei un- guresci va fi si pentru viitoriu magiar'a es- chisivu; legile se compunu în limb'a magiara, inse se vor edá si în limbele tuturoru celorlalte nationalitati locuitorie în tíera în forma de traduceru autentice; limb'a oficiala a regimu- lui tierii în tóte ramurile guvernarii va fi si de acum nainte cea magiara.

§. 2. Protocótele juridictioniloru se pórtă în limb'a oficiala a statului; inse se potu pórtá si în tóte acele limbi, pe cari ma- ear a cincea parte din corpulu reprezentativu a juridictionei séu din membrii comitetului le doreace de limbe de protocolu.

În casurile divergentieloru obveniente în diferitele testuri, testulu magiaru e decisivu.

§. 3. La adunarile juridictioniloru totu insulu ce are dreptulu vorbirii acolo, póte vorbí séu unguresce séu în propria sa limba materna, daca acésta nu e magiar'a.

§. 4. Juridictionile si în scrisorile loru adresate contra regimulu statului întrebuinti- éza limb'a oficiala a statului; inse potu folosi pe acésta în colóne si ori care din a- cele limbi, ce le întrebuinti éza la pro- tocolu. În corespundintiele reciproce potu fo- losi séu limb'a statului séu un'a din acele limbi, ce s'a primitu de respectiva jurisdic- tiune, careia se adreséza scriórea, conformu paragrafulu doi pentru limba la portarea protocolului.

§. 5. Pe terenulu manipularii interne amplotiati juridictionali folosescu limb'a ofi- ciala de stat; dar în catu ar causá greutati practice unei séu altei juridictioni séu am- ploiatu: respectivii amplotiati potu întrebuinti excepționalminte ori care limba de pro- tocolu a juridictioniloru loru. De cate ori inse inspectiunea statului si respectele admi- nistratiunii o pretindu: rapórtelē si actele loru se vor subterne totu-odata si în limb'a oficiala a statului.

§. 6. Amplotiati juridictionei pe tero- nulu juridictioniloru proprie, în coatingerile loru cu comunele, cu adunarile, cu reuniunile, cu institutelu si cu privatii, folosescu limb'a acestor'a, pre: catu numai e cu potintia.

§. 7. Fie care locuitoriu alu tierii, în a- cele casuri, în cari fora întrevenirea advoca- tului, séu în calitate de acusaturu séu de a- cusatu séu de suplicantu, personalminte séu priu substitutoriu face întrebuintiare de scu- tulu legii si de ajutoriulu judelui, póte folosi:

a) naintea judetiului comunei sale pro- prie, limb'a sa materna;

b) naintea judetiului altei comune, lim- b'a manipularii séu limb'a de protocolu a respectivei comunc;

c) naintea judetiului cercului seu pro- priu, limb'a manipularii séu limb'a protocolu- lui a comunei sale proprie;

d) naintea altoru judetie fie acelea ju- detiele juridictionei sale proprie séu ale altei juridictioni, limb'a de protocolu a acelei ju- risdictioni, la carea apartiene judetiulu res- pectivu.

§. 8. Judele în casurile §-lui 7 decide a supra acusarii séu petitiunei în limb'a acusei séu petitiunei; cercarea, ascultarea martori- loru, investigarea si alte afaceri judecatoresci atatu la procedur'a procesuala, catu si estra- procesuala, precum si la procedur'a criminala, le esópera în limb'a partiloru litiganti, respec- tive în limb'a persóneloru ascultate, protocó- tele pertraptariloru procesuale inse le pórtă în acea limba, care o alegu partile litiganti dintre limbele de protocolu ale juridictioni- loru. Daca în privint'a acésta nu s'ar poté medilocí contielegere, judele póte pórtá pro- tocolulu pertraptarii în ori-care limba proto- colaria a juridictionei, inse e îndetoratu a splicá contienutulu lui partiloru, în casu da lipsa si cu ajutoriulu dragomanului.

Asemene e deobligatu judele a splicá, respective a interpretá si documintele mai in- semnate naintea partiloru, în casu de ar fi a- cestea rodese într'o limba, pe carea un'a séu alta parte litiganta n'ar precepe-o.

Decisiunea de citatiune, se compune in- tru înteresulu partii de citatu, de se póte de- locu sciercí, în limb'a sa materna, altcum inse în limb'a protocolaria a acelei comune, în ca- rea locuesce partea de citatu, séu în limb'a oficiala a statului.

Decisiunea judelui se aduce în limb'a protocolaria a pertraptarii; inse judele e îndetoratu se o publice, respective se o edce fie- carei parti si în acea limba, în carea o do- resce, în catu acea limba e un'a din limbele protocolario ale juridictionii de care se tiene judele.

§. 9. La tóte procesele civile si crimi- nali, cari trebuiescu continuate prin întreveni- re advocatuala la forurile de prima instantia, atatu în privint'a limbei procesuale, catu si în privint'a limbei pentru sentintiele, ce se vor aduce pana atunci, pana candu legelatiunea nu decide a supra organizatiunii definitive a judecatoriloru de prima instantia, si a supra introducerii procedurii verbale, prass'a de pa- na acum se va sustiené în totu loculu.

§. 10. Judecatoriele besericesci deter- mina ele insele limb'a loru de manipulariune.

§. 11. La oficielu cartii funduale, si din respectu pentru inspectiunarea judetiului, e de folositu limb'a manipulariunii respectivului judetiu; inse de o dorescu partile, atatu deci- siunea, catu si estrasulu se li se estradee în limb'a oficiala a statului séu în un'a din lim-

bele protocolarie ale acelei juridictioni, pe alu carcia teritoriu se afla oficiulu cartii fun- duale.

§. 12. La procesele apelate, daca acelea nu s'au continuatu în limb'a magiara, séu nu sunt prevedute cu documinte magiare, jude- tiulu apelatoriu atatu procesulu, catu si docu- mintele, în catu e de lipsa, le traduce pe un- guresce prin acei translatori autentici, cari vor fi aplicati la judetiele apelatorie cu spe- sele statului, si esamina procesulu în traduce- rea acésta autentica.

Judetiulu apelatoriu va aduce concluse- le, decisiunile si sentintiele sale totu în limb'a oficiala a statului.

Retrimittendu-se procesulu respectivei prime judecatorii, acésta va fi îndetorata se publice si respectiv se edce conclusulu, deci- siunea séu sentintia judecatoriei apelatorie fie-carei parti si în acea limba, în care acésta o doresce, în catu acea limba ar fi limb'a ma- nipulariunii judetiului séu vr'o limba proto- colaria a juridictionii.

§. 13. La tóte judecatoriele denumite de regimulu statului, limb'a oficiala este eschisivu cea magiara.

§. 14. Comunitatile besericesci, fora va- temarea drepturiloru legitime ale superiorita- tiloru loru besericesci, potu după placu otarí limb'a portarei matriculeloru si efeptuirii tre- biloru besericesci, nu mai putienu — între marginile legii scolastice de tíera — limb'a invetiamentului în scolile loru.

§. 15. Corporatiunile si forurile superi- óre besericesci determina ele insele limb'a consultatiuniloru, protocolului, manipularii si coatingerii cu comunitatile loru besericesci. Daca nu ar fi acésta limb'a oficiala a statului, protocótele loru trebuiescu subternute din punctulu de vedere alu supraveghiarii statului totodata si în limb'a statului, în traducere au- tentica.

Candu diferite beserice si judetie supe- rióre besericesci coatingu unele cu altele, fo- losescu séu limb'a oficiala a statului séu limb'a acelei beserici, cu carea coatingu.

§. 16. Judetie superióre si supreme be- sericesci în actele loru adresate regimului de statutu potu întrebuintiá limb'a loru de manipu- latiune séu limb'a loru protocolaria, si în co- lóne limb'a statului, în scriptele loru adresate juridictioniloru si organelorु acestor'a, limb'a statului, séu de sunt limbele protocolarie mai multe, ori-care din acestea, comunitatile besericesci inse în tóte aceste coatingeri oficiali cu regimulu statului si cu juridictionile loru proprie, limb'a oficiala a statului, séu propria loru limba de manipulariune, fatia de alte ju- risdictioni vr'un'a dintre limbele protocolarie ale respectivei juridictioni.

§. 17. Determinarea limbei invetiame- ntului la institutelu dejá infintiate séu ce le va infintia statulu, si respective regimulu, în catu legea nu dispune despre acésta, se tiene de resortulu afaceriloru ministrului educatiunii publice. Inse succesulu instructiunii publice, din punctulu de vedere alu cultivarii publice si buneistarii publice, fiindu tint'a suprema si a statului, e deobligatu acésta a pórtá grige la institutelu de invetiamentu ale statului catu numai se póte, ca cetatienii ori-carei natiu- nali, ce traiescu în massa mai mare la olalta, se se póta perfectiuná în limb'a loru materna în apropiarea tienutului locuitu de ei pana a- colo, de unde se incepe cultivarea mai nalta academica.

§. 18. În institutelu invetiamentului de medilocu séu mai naltu ale statului, cari existu séu se vor infintia în cari se folosesc mai multa de catu o limba, se va redicá catedra pe sém'a limbei si literaturii fie-carei limbi.

§. 19. La universitatea tierii limb'a pro- punciu e magiar'a; dar se vor infintia catedre pentru limbele folosite în tíera si literatu- rele loru, în catu inca nu s'au infintiatu.

§. 20. Adunarile comunale alegu ele in- sele limb'a protocóteloru si manipularii. Pro- tocolulu se va pórtá totodata si în acea limba, în carea a cincea parte din membrii votanti ada de necesariu a se pórtá.

§. 21. Amplotiati comunali sunt îndeto- rati a întrebuintiá, în coatingerile loru cu lo- cuitorii comunei, limb'a acestor'a.

§. 22. Comunitatea póte folosi în scrip- tele adresate propriei sale juridictioni, orga- neloru acesteia si regimului de statutu, limb'a oficiala de statutu séu limb'a sa propria de ma- nipulariune, în scriptele adresate altoru jurisdic- tiunii si organelorु acestor'a, limb'a oficiala

a statului séu óresi-care din limbele proto- colarie ale respectivei juridictioni.

§. 23. Fie-care cetatienu alu tierii póte presentá scriptele îndreptate contra comunita- tea sa propria, contra forulu seu besericescu si juridictionea sa, contra organelu acesteia si contra regimulu statului, în limb'a sa materna.

În scriptele adresate altoru comunitati, juridictioni si organelorु acestor'a póte folosi séu limb'a oficiala a statului, séu limb'a proto- colaria séu un'a din limbele protocolarie ale respectivei comunitati séu juridictioni.

Întrebuintiarea limbei pe terenulu jurisdic- tiunii o regula §§. 7—13.

§. 24. În adunarile comunali si beserice- scesi, aceia ce au dreptulu vorbirii, potu folosi liberu limb'a loru materna.

§. 25. Daca privati, beserici, reuniuni private, institute private de invetiamentu si comunitati ce n'au dreptulu juridictional nu întrebuinti éza limb'a oficiala a statului în scrip- tele loru adresate regimului, la testulu origi- nalu magiaru alu decisiunei aduse la scriptele acesteia se va alaturá si o traducere autentica facuta în limb'a scriptei.

§. 26. Precum si pana acum singurati- culu cetatienu alu veri-carei nationalitati avea dreptulu, precum si comunitatile, besericele, comunitatile besericesci, totu asié au si pe viitoriu dreptulu a infintia institute inferiøre, de medilocu si mai nalte de invetiamentu cu poterile loru proprie séu prin asociatiuni. Spre scopulu acésta, precum si spre infintierea al- toru institute contributórie la promovarea limbei, a teloru, sciintieloru, economiei, indu- striei si comerciului, singuraticii cetatieni potu fórma corporatiunii séu reuniuni sub in- spectiunea prescria de legea statului, si for- mandu-le potu aduce statute, intru întielesulu statuteloru aprobate de regimulu potu lucrá, potu aduná fundatiune de bani, si pe langa supraveghiarea regimului de statutu, o potu manipulé corespundietoriu intereselorü legali nationali ale loru.

Institutelu — cultivatórie si altele ce sunt infintiate în modulu acésta (scolile inse pe langa respectarea ordinatiuniloru legii ce reguléza instructiunea publica) sunt egali îndreptatite cu institutelu de o asemene natura si de aeol'a si gradu alu statului.

Limb'a instituteloru si reuniuniloru pri- vate o decudu fundatori.

Asociatiunile si institutelu infintiate de ele potu coatinge unele cu altele si în limb'a loru propria, în coatingerile loru cu altii la întrebuintiarea limbei vor avé de regula di- spositiunile §-lui 23.

§. 27. La implinirea oficielorü siervindu numai capacitatea personala de cinosura si pe viitoriu, nationalitatea cuiva nu se póte consi- derá neci de acum de împedecamentu spre a- jungerea unui oficiu séu unei demunitati ce existe în tíera. Ma din contra guvernulu statu- lui se va ingrigí, ca la oficielu juditale si ju- risdictionale ale tierii, si mai alesu la demni- tatile de comite supremu se se aplice catu e cu potintia individi din diferitele nationalitati cu cunoscutia deplina a limbeloru necesarie si altcum totodata si apti.

§. 28. Ordinatiunile legiloru de mai na- inte contrarie dispositiuniloru de mai sus, se stergu prin legea acésta.

§. 29. Ordinatiunile legii acesteia nu se estindu la Croati'a, Slavoi'a si Dalmati'a cari posedu teritoriu propriu si forma intru întie- lesu politicu natiune separata, ci cu referintia la acestea va sierbí de cinosura si în respec- tulu limbisticu acelu tractatu, ce s'a staveritu între diet'a Ungariei si diet'a croato-slavona, si de aceea ablegatii acelor'a potu vorbí si în limb'a loru materna în diet'a comuna ungaro- croata.

ad nr. 297—1868.

## APELU

contra onoratuulu publicu romanu.

Adunarea generala a asociatiunei tras- silvane pentru literatur'a romana si cultura poporului romanu, prin conclusulu seu din 14/26 augustu 1868 a comandatu — precum se vede din nr. 22 alu foi „Transilvania“ — comitetului subseris, deschilinta ingrigire si de aici nainte pentru desvoltarea, inaintarea si latirea foi „Transilvania“.

O placuta insarcinare este acésta, careia a corespunde si de aici în colo din tóte pute- rile sale, cu atat'a e mai gat'a acestu comitetu,

cu catu a fostu si este elu mai patrușu de imperativă necesitate nu numai a esistenței dar mai cu sēma a prosperării foii **mentionate**, si cu catu mai firma e speranța lui că din foia acēstă vor rezultă adeverate folose pentru publicu romanu.

Cu cugetulu la aceste din urma a decisu deci comitetulu in siediția sa din 3 noembrie c. n. 1868 o imbunatatire formala si materiala esteriōra a foii numite, dispunendu, in urm'a unui raportu alu secretariului primariu ca redactoriu cā foia acēstă se se publice de la 1 ianuariu 1869 in formatu 4to pre chartia de calitate mai buna.

Candu cugeta inse comitetulu acēstă la implinirea insarcinării primite, nu si pōte oprime deplin'a sa convingere, cā foia asociatiunei „Transilvani'a“ numai atunci se va desvoltă, va inaintă si se va lat' intr' adeveru si corespondentioru acceptariloru candu va fi spriginita pe intrepute de catra fiii natiunei romane, atatu materialmente catu si spiritualmente.

Nu are deci Comitetulu Asociatiunei transilvane cuvinte destulu de caldurōse prin care rōga pe intregu onoratulu publicu romanu: se binevoiesca a veni intr' ajutoriu foii desu amintite prin prunumerarea si lucrarea la ea, fiindu de convingerea cā numai in urm'a unei imbratosieri caldurōse in respectulu atatu materialu catu si spiritualu va potē se existe si se prospereze spre binele natiunaliu romanu foia acēstă.

Foia Asociatiunei „Transilvani'a“ va esī si de la 1 ianuariu 1869 incolo totu sub conditiunile de pan' acum.

Elaboratele au a se adresă de adreptulu catra Redactiune in Brasiovu, era prunumeratiunile au a se tramite la comitetulu asociatiunei in Sibiu.

Din siediția comitetulu asociatiunei transilvane tēnuta la Sibiu in 8 decemvre c. n. 1868.

I. Hannia m. p. I. V. Rusu m. p.  
v. pres. secret II.

## Protocolulu

Siedițiilor direptiunei Asociatiunei natiunale aradane, pentru cultur'a poporului romanu, tēnute in anulu 1868/9.

### Siediția I.

(ordinaria)

tēnuta in Aradu, in 28 noemvre n. 1868.

Presiedinte: Directoriu secundariu Mirone Romanu.

Membri: Emanuilu Missiciu perceptoriu, Ioane Goldisiu esaptoriu, Teodoru Serbu economu, Ioane Rosiu, Nicolau Philimonu, si Demetriu Bonciu; notariu Petru Petroviciu.

1. Presiedintele directoriu secundariu face cunoscutu: cā siediția direptionale indicata presiedialmente din partea dlui directoriu primariu Antonia Mocioni pe 21 l. c. din acea cauza nu s'a potutu tēnē, fiindu cā trebuințiosulu numeru de membri satoritu in §. 7. alu statuteloru n'a fostu complinitu.

Despre care incidentu conformu dispuștiunei continute in nr. 7 alu regulamentulu casei luandu-se notiția protocolara in 21 noemvre a. c. s'a convocatu siediția pe astadi, carea presiedintele directoriu secundariu o dechiara de constituita si deschisa.

### Determinatu:

Se ie la cunoscentia.

2. Treccandu-se la ordinea dilei, presiedintele directoriu secundariu presenta protocolulu adunarii generali celei mai din urma, a-deca alu adunarii a VI. tēnute in 2/14 si 3/15 septemvre a. c. care din caus'a intardiarei intrevenite in redigerea lui numai in 4 noemvre a. c. s'a potutu autentica.

### Determinatu:

Se ie la cunoscentia si pentru efep-tuirea insarcinariloru primite de la adunarea generala, se vor face numai-decatu dispuștiunile necesarie.

3. Pe temeiuulu determinatiunei adunarii generali din 2/14 a. c. sub nr. 7 direptione a insarcinata cu estradarea diplōmeloru pe partea membriloru nou intrati in Asociatiune si alesu de adunarea generala, precum si inmatricularea loru in catalogulu membriloru celor'a lalt.

Totodata fiindu autorizata direptione ca

pentru viitoriu pe bas'a dechiariuniloru intrande, a alege membri noi in Asociatiune.

### Determinatu:

Se insarcineza notariulu cu estradarea diplōmeloru pe partea celoru alesi membri ai Asociatiunei — si esaptoriulu cu inmatricularea loru, si inducerea in protocolulu de evidentia.

Era cu privire la alegerea membriloru pe viitoriu din partea direptionei, — decisu mai sus atinsu alu adunarii generale, se ie spre sciintia si acomodate.

4. Cu referentia la decisu de sub nr. 10 alu protocolulu adunarii generali fiindu indrumata direptione a restitui sum'a inprumutata din fondulu nealienabilu, intrebuintiatu pentru acoperirea erogatiuniloru din anulu trecut cu 352 fl. 87 1/2 cr. v. a.

### Determinatu:

Preceptorulu Asociatiunei Emanuilu Missiciu primesce insarcinarea pentru efep-tuirea acestei restitui din sumele ce-i vor sta la dispuștiune ale oferteloru dejă in-curse, avendu a reportă la siediția cea mai de aprōpe, despre rezultatu.

5. Adunarea generala cu decisu de sub nr. 11 alu protocolulu — au insarcinatu de nou direptione a intreprinde tōte mesurile posibile si cuviciose pentru incasarea restantieloru oferte, ce se afla in curgere.

Deōrce dupa raportulu notariulu pana acum'a din partea colectantiloru cercuali din Chis-Inca, Agrisiu, Maderatu, Dezna, Oravitiu, Lipov'a, si Micherechiu, au intratu reporturi despre licuidare, era din partea celor'a lalte 77 de colecture pana acum neci unu rezultatu nu s'a aretatu.

### Determinatu:

Se decide a se provoca „de nou“ toti respectivii colectanti ca se efep-tueze fara amenare licuidarea si incasarea restantieloru, amesuratu deciseloru direptionali din 10 maiu si 14 iuniu 1868 nr. 47 si 68 si despre rezultatu se reporteze pana la 7 ianuariu 1869.

In catu e pentru raporturile dejă intrate de la colectantii cercuali ai Asociatiunei, acele tōte se estradau unei comisiuni statatōre din perceptoriulu, esaptoriulu si notariulu direptionei spre censurare si conferare cu protoco-lele de manipulare pe langa reportare la viitōrea siediția.

Era banii intrati cu acele raporturi ale colectantiloru — deadreptulu la direptione — se strapunu perceptoratulu cu insarcinare de a trimite cuitetele respectiviloru membri solvitori prin concernentii colectanti.

6. In privint'a lasamentulu ce l'a moșceniți Asociatiunea de la repositulu Iova Cresticiu din Siria, adunarea generala cu decisu de sub nr. prot. 12 a insarcinatu direptione ca se faca dispuștiuni pentru final'a licuidare a acestui lasamentu, si totodata este impoterita a escontentă tōte pretensiunile licide ce jacu pe acelasi lasamentu.

### Determinatu:

Fiscalulu Asociatiunei Lazaru Jonescu este de a se provoca, se faca computu despre statulu activu si pasivu alu intregulu lasamentu Cresticēnu si despre rezultatu se asērna raportu pana la 1. ianuariu nou a. c.

7. Presiedintele directoriu secundariu, presenta regulamentulu casei care in intielesulu determinatiunei de sub nr. 13 alu adunarii generale are a deservē de cinosur'a pe partea direptionei, fiindu acēl'a de a se intregē cu unu elaboratu de instructiuni speciali pentru colectantii cercuali, si cu unu ordu internu, pentru folosirea localitateri Asociatiunei.

### Determinatu:

Regulamentulu dejă staveritu, se ie spre scire si acomodate; era incatu prive-sce intregirea lui, pentru aceea se emitu doue comisiuni anume:

1. Cu elaborarea instructiuniloru pe partea colectantiloru cercuali se insarcineza comombrii: Emanuilu Missiciu perceptoriu, Ioane Goldisiu esaptoriu, si Petru Petroviciu notariu, era

2. pentru compunerea ordulu internu spre folosirea localitateri Asociatiunei se emitu comombrii: Ioane Rosiu, Nicolae Philimonu, si economulu Teodoru Serbu.

Ambe comisiuni au a strapune elab-oratele loru pana la 1. ianuariu 1869 s. n.

8. Fiindu insarcinata direptione — cu decisu adunarii generale de sub nr. 14 a escrie concursu pentru impartirea stipendieloru preliminarate, a prunumeră diurnalele, si a procură opuri si carti pre sam'a bibliotecēi;

### Determinatu:

Spre scopulu acēstă se emite o comisiune pentru facerea propuneriloru necesarie din Emanuilu Missiciu perceptoriu, Stefanu Siorbanu bibliotecariu, si Petru Petroviciu notariu.

9. In firulu determinatiunei adunarii generale de sub Nr. 15 direptione e indrumata a publica unu concursu deosebitu pentru prevederea unui toneru studinte ce s'ar resolve se studieze tecnic'a, pe partea caruia s'a incuviintiatu stipendiulu anulu de 300 fl. v. a.

### Determinatu:

Comisiunea de sub nrulu precedinte o pofita a face propunere si in acestu obiectu, avendu privintia la starea casei.

10. Perceptorulu Asociatiunei Emanuilu Missiciu poftesce ca se i se estrade preliminarulu din anulu acēstă pentru orientare la erogatiunile obveninde.

### Determinatu:

Se insarcineza notariulu direptionei cu estragerea preliminarulu din protocolulu adunarii generali alu acēstui anu.

11. Dispuștiunile facute de Adunarea generala sub Nr. prot. 17 in privint'a terminulu tēnerii adunariloru generali pe viitoriu, — arangearea petrecerei si sortitureri de loteria, — procurarea tiparituriloru de catalōge, si a statuteloru Asociatiunei;

### Determinatu:

Direptione le ie deocamdata spre cunoscentia si acomodate fiindu a se efep-tui la timpulu seu.

12. Se presinta scrisōrea oficiōsa a dlui vice comite primariu alu comitatulu Aradu Nagy Sándor de datulu 25 septemvre nou a. c. Nr. 8628 — adresata Itatei Sale dlui Episcopu si presiedinte alu Asociatiunei Procopiu Ivacicoviciu, prin care se face cunoscutu: cumca din partea Ministeriulu reg. ungrescu de interne s'au restituitu statutele Asociatiunei nōstre modificate si intarite cu aprobare guverniala — a caror'a esemplariu originalu tre-bue provediutu cu timbratura legala si se pōte primi de la jurisdicțiunea comitatense.

### Determinatu:

Pentru procurarea timbrulu recerutu la esemplariulu originalu alu statuteloru Asociatiunei, e pofitu perceptoriulu Emanuilu Missiciu, pe langa raportu la siediția viitōre.

13. Presiedintele directoriu secundariu propunē de membri ai Asociatiunei pre dom-nulu Damascenu Marginēntiu invetiatoriu in Secusiciu, si pre domnulu Franciscu Hudetz maestru de chirurgia in Aradu, ambii pe trei ani 1868/9, 1869/70 si 1870/1, cu oferte anuale cate de 2 fl. v. a. cari au si depusū sum'a ofertulu intregu pe trei ani.

### Determinatu:

Tienendu-se votisare secreta, d. Inveti-atoriu din Secusiciu Damascenu Marginēntiu cu totalitatea voturiloru, era d. Franciscu Hudetz cu o majoritate de 6 contra 1 votu s'a alesu de membri ai Asociatiunei nōstre pe restimpulu celoru trei ani 1868/9 1869/70 1870/1 cari sunt de a se inmatricula prin esaptoriulu si a li se estrada diplōmele. Era banii oferteloru acestoru domni se strapunu la perceptoratu pe langa cuita trimitiēnda respectiviloru d. membri nou alesi.

14. Notariulu direptionei Petru Petroviciu face aretarea: cā dupa scirea primita, colectantele din Sietinu paroculu Nicolau Cost'a a repositu, din care cauza actele atingatorie de aceea-si colectura, pana acum nu le-a potutu espedă.

### Determinatu:

Aretarea acēstă luandu-se la cunoscentia; direptione afla de bine a concrede si acēsta colectura dlui colectante din Nad-lacu Mihaile Sierbanu jude cercualu de acolo, — caruia sunt de a se trimite actele cestiunute cu recerare pentru bunavointia de a primi asupra-si si agendele referitorie la mentiunata colectura si a face cele recerute pentru licuidarea si incasarea restantieloru de acolo.

15. Perceptorulu Asociatiunei d. Emanuilu Missiciu asterne urmatoriulu raportu despre

### Starea casei:

Restu din anulu trecut 780 fl. 42 1/2 cr.  
S'a incassatu pana astadi 592 „ 60 „

Sum'a 1378 fl. 2 1/2 cr.

Din acēsta suma s'a erogatu 394 „ 46 „

Remane in cassa 978 fl. 56 1/2 cr.

Fondulu nedisponibilu incassatu

da o suma de 1133 fl. 30 cr.

din care suma subtragendu-se

sum'a evidenta cu 978 fl. 56 1/2 cr.

Se areta cā din sum'a nedisponi-

bila s'a spesatu 154 fl. 73 1/2 cr.

### Determinatu:

Se ie la cunoscentia.

16. Facendu-se propunere pentru nor-misarea siedițiilor direptionali pe anulu 1868/9.

### Determinatu:

Cu privire la §. 1 alu regulamentulu casei, terminu pentru tēnerea siedițiilor ordinarie direptionali se defige totu „a dōu'a sambeta“ a fiesce carei luni dupa calend. nou; despre ce sunt de a se inscintia oo. membri ai direptionei.

17. Pentru autentizarea protocolulu a-ccēstei siediție.

### Determinatu:

Se defige terminu pe mercuri in 2 decemvre nou a. c. la 6 ore sēra, la care toti dd. membri presinti sunt pofiti a se infatisia in cancelaria Asociatiunei.

Protocolulu acestei siediție cetindu-se in fiint'a de fatia a membriloru direptionali Mirone Romanulu direptoriu secundariu, Emanuilu Missiciu perceptoriu, Ioane Goldisiu esaptoriu, Teodoru Serbu economu, Nicolau Philimonu, Demetriu Bonciu, si Petru Petroviciu notariu, s'a autentecat in Aradu, in 2 decemvre nou 1868.

Direptione Asociatiunei natiunali aradane pentru cultur'a poporului romanu.

Mirone Romanulu m. p.

direptoriu secundariu

Petru Petroviciu m. p.

notariu direptionalu.

## Economia.

### Tergulu de Viena.

Prețurile negōțiilor sunt:

	centenariulu (marge, mazo)
<b>Bumbaculu Egiptianu</b>	
„ Nordamer, middl.	76. — 78. —
„ Grecescu	— — — —
„ Levantinu I.	58. — 62. —
„ Persianu	— — — —
„ Ostind. Dhol fair	57. — 59. —
„ „ midd. fair	55. — 57. —
<b>Caneș'a de Apatin</b>	17. — 20.25
„ „ Itall'a, curatita fina	63. — 76. —
„ „ medilooia	47.50 68. —
„ „ Polonia naturala	16.25 19. —
„ „ „ curatita	24. — 31. —
<b>Inulu natural de Polonia</b>	18.50 22. —
„ „ Moravia naturalu	28. — 29. —
<b>Mierea naturala de Ungari'a</b>	19.50 22.50
„ „ Banatu alba	22. — 23.50
„ „ Ungari'a galbena	20. — 22. —
<b>Sementia de trifoiu din Stiria de cent.</b>	
„ cea rosia curatita	25.50 26.50
„ „ lucerna italiana	32. — 35. —
„ „ francoesca	41. — 44. —
„ „ ungresca	32. — 32.50
„ „ curatita	34. — 36. —
<b>Talp'a lucrata (Pfundleder prim.)</b>	95. — 98. —
„ „ (Coranetti)	87. — 93. —
<b>Pelca de bou, ula cu oorne, cea dia Po-</b>	
„ lonia de H	25 — 26
„ „ din Ungari'a de H	27 — 28
„ „ „ uscata cent.	60. — 62. —
„ „ vaca „ „	61. — 64. —
„ „ vitielu „ foru cap.	125 129
„ „ „ ou capetine	112 118
„ „ „ din Polonia cu capetine	86 92
<b>Cleulu pentru templari celu negru</b>	15.75 16.75
„ „ „ celu brunetu	23.25 25. —
„ „ „ „ celu galben.	24. — 25. —
<b>Oleulu de inu</b>	24. — 24.50
„ „ rapitia (rainat)	23. — 24. —
„ „ terpentinu galitanu	15. — 15.75
„ „ „ rusescu	14.50 15.50
„ „ „ austriacu.	17. — 18. —
<b>Colofoniu</b>	6. — 6.50
<b>Smol'a negra</b>	6.25 6.75
<b>Unsoara de cenșia din Ill'ta</b>	18.75 19.50
„ „ „ Ungaria (alba)	16.75 17.50
„ „ „ „ (albastra)	13.75 14.50
<b>Rapiti'a din Banatu, metiulu austriacu</b>	5. — 5.25
<b>Perulu de capra din Romania</b>	30. — 32. —

Lan'a de óie, cea de ierna	75 100
" " " " " vera	60 78
" " mielu (fina)	160 173
" " óie din Transilvania	90 90
" " " " Brail'a, Jalomitia	70 75
" " " " Romani'a maro	66 62
" " " " mica	60 62
" tabaci (Gärber) din Romani'a	56 62
" óie din Banatu, cea comuna, grósa	50 —
" " din Banatu tigai'a	56 72
" vera din Besarabi'a	— —
Unóbrá de porou	39.— 40.—
Slanin'a afumata (loco)	40.— 41.—
Cér'a din Banatu si din Ungaria, cea galb.	108 119
" cea nalbita	140 146
Prunele uscate, din (cont.)	11.— 12.50
Zaharulu Raffinade	35.— 35.75
" Mollis	32.50 34.—
" Lompen	31.50 32.50
Seulu de óie din Romania	— —
Coltiani (Knopporn) I. din 1867	14.75 15.75
" " II. " 1867	13.50 14.—
Dirdie (Trentie) unghuresci, albe	10.25 11.75
" " diumetate albe	10.25 10.75
" " " obele	8.75 9.50
" " " ordinarie	7.50 7.75

## VARIETATI.

**Inscitintare.** Societatea romana de lectura si va tiene adunarea generala in 31 dec. 1868 si toti membrii sunt invitati la participare. Lugosiu 5 dec. 1868. Comitetulu.

Tinerimea romana din Urbea Mare se afla in placut'a pusetiune a face cunoscutu On. publicu, cumca si-a alesu comitetu pentru balulu natiunalu, ce-lu va arangia in decursulu carnavalulu venitoriu, pentru ajuto-rarea tineriloru demni dar lipsiti. De presie-dinte s'a alesu cu unanimitate Ilustrisimulu Domnu Ioanu Sorbanu, fostu capitanu su-premu in rom. cetatei de pietra; — éra mem-brii sunt urmatorii: dintre juristii tertianiti, Georgiu Fejer, Vasiliu Andre, Axentie Gaita, Ilie Borganu, dintre secundianiti, Atanasiu Aleki, Iuliu Corvianu, Ioanu Popu dintre pri-miumiti, Stefanu Jusio, Georgiu Rudau, Se-bastianu Andru. — Invitarie se vor tri-mite la tempulu seu. Urbea Mare 12/12 1868. Iuliu Corvianu m. p. notariu la comitetulu arangiatoriu.

Publicatiuni! Asociatiune a literaria intrunita din Orasielulu Buteni in 20 a lunei decemvre a. e. dupa médiadi la 2 óre i-si va tiene adunarea generale anuale, cu care oca-siune se vor debate tóte agendele clasificate degiá in statutele ei, prin urmare se invita cu

franchétia toti membrii din juru a participá la terminulu desftu. — Presidiulu asociat.

In diu'a SS. Archangeli Michailu si Savrilu a santitu subscrisulu in beseric'a gr. or. din Varadia unu rondu de vestminte besericesi pre elegante, in pretiu de 200 fl. v. a. daruite in memori'a repausatulu principe alu Serbiei Mihailu Obrenovic de sor'a acestuia Petra Baits nascuta Obrenovici, proprietarésa in comun'a nóstra. Suslaudat'a donatória si-a facutu prin fapt'a acést'a unu meritu mare fatia cu beseric'a nóstra cea fórtc seraca; primésca deci atatu dens'a catu si stralucit'a ei familia anume: dd. Milosiu si Atanasiu Baits din par-tea subscrisulu reconoscint'a cea mai adanca. Parastasulu pentru sufletulu repausatulu prin-cipe Michailu s'a servitu la 21 noemvre st. v. de subscrisulu in beseric'a gr. or. din Varadia in presint'a unui publicu numerosu. Fie-i deci tieren'a usióra si memori'a binacuventate! Va-radia in 26 nov./8 dec. 1868. Nic. Mio cu m. p. parocu gr. or.

In foisior'a din nr. 114 alu Albinei sub titulu „Icóna de la congresu“ s'au publicatu nisce caricaturi atingátore de membrii con-gresulu de la unu autoru anonim. Acestea fara de a se basá pre fapte positive ne pre-sinta publiculu pre noi amploiatii, cari am fostu membrii congresuali, casí candu am fi esploatatu increderea alegatoriloru nostri, spre a vená interese personali, si de aceea am fi incercatu a sustiené absolutismulu in biseric'a si a face nu sciu ce servitie guvernulu prin infulunt'a nóstra.

Dupa ce Albin'a insasi in articlii despre congresu scrisi cu multa cunoscintia si nepar-tialitate, a constatau tocm'a contrariulu, — foisior'a m'a surprinsu fórtc.

Catu detrage acést'a din védi'a congre-sulu si ce disgustu a causatu, si pótc inchipui ori si cine.

Mai multa féra vérsa autorele anonimú asupra mea atacandu-mi onestitatea caracte-rulu, presentandu-me de omu servilu, se n-tielege fora de a se rediamá pre vre unu faptu positivu.

In locu de a pune nainte faptele, dupa cum s'au intemplat, a le criticá seriosu si a pasí la lupta cu vizirulu deschisu, dupa cum sepretinde da la unu omu onestu, a facutu anonimulu ac-tivitatea membriloru congresulu de obieptulu unui pasevilu. Spunc-mi domnule Redactoru unde va duce atare procedura? \*) Óre prin acést'a se va naintá bun'a intielegore?

Respingu dar cu indignatiune, neadeverat'a insinuatune a autorelui anonimú, si lu pro-vocu ca déca are semtiu de onóre, de alta óra se ésa cu numele pre fatia, casí totu o-mulu de omenia, candu vre se dica in publicu asupr'a cuiva veredictu asié de greu, se enu-mere si critisedic faptele, cari nu i se imparu, dar se nu sara indata numai la derimarea santuariulu onorii cuiva, fara neci o cauza temeinicá.

Dr. Iosifu Gallu m. p.

\*) La lamurire. Red.

## Concursu.

Spre ocuparea vacantei suplentíi do-centale din Beregeu indiestratei cu emolu-mintele anuali de 56 fl. v. a. 2 jugere de ara-tura, 600 stengeni patrati de gradina, 26 chible si 27 oche de gráu, 100 punti de cli-s'a, 30 punti de sare, 16 punti de lumini, 3 1/2 stangeni de lemne, si 8 stangeni de paic, cu cortelu liberu, se deschide Concursu pana in 5 ianuariu 1869, pana candu doritorii de a o-cupá acestu postu sunt avisati Recursurile sale adresande catra prévenerabilulu Consistoriu aradanu, si proviedute cu Estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele ab-solute, despre portarea sa morala si politica, si despre servitiulu de pana aci, incóce a le substerne.

Temisior'a, 20 noemvre 1868.

Meletiu Droghiciu m. p.

[1—3] distr. prot. si insp. de scóle a Temisiorii.

Unu Crescatoriu si Invetietoriu! se cau-ta pentru doi séu si mai multi Prunci ca se-i instruedic in studiele pentru scolile normale si mai tardiu si pentru cele latine; pe langa limb'a materna se poftesce ca se intielega si vorbésca correctu si cea magiara si germana; doritorii de a se deprinde cu acést'a, se-si tri-mite ofertele lorú pana in 15/12 c. v. A. c. la subsemnatulu.

Banatu Comlosiu in 24/11 1868.

Julianu Bogdanu.

(1—3)

**Din caus'a s. serbatori, nr. ven. va ápare sambeta.**

**Gursurile din 14 diecemv. 1868 n. sér'a**

(dupa aretare oficiale.)

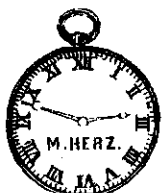
	banl	marf.
<b>Imprumutele de statu:</b>		
Cele cu 5% in val. austr. ....	55-65	55-75
" " contributiunali .....	60-50	60-60
" " nóue in argint .....	96-75	97-—
Cele in argint d. 1865 (in 500 francel)...	74 25	74 75
Cele natiunali cu 5% (jan.) .....	64-80	64 90
" metalice cu 5% .....	59-—	59-20
" " " maiu—nov. ....	60-15	60 30
" " " 4 1/2% .....	52-25	52-75
" " " 4% .....	46-50	47-—
" " " 3% .....	34-50	35-—
<b>Efepte de loteria:</b>		
Sortile de stat din 1864 .....	109-30	109-50
" " " 1860 1/2 in colo intregu .....	91-10	91-30
" " " " 1/2 separata .....	97-75	98-25
" " " 4% din 1854 .....	84-75	85 25
" " " " din 1839, 1/2 .....	184-50	185-—
" " " " bancel de oredet .....	153-25	153-75
" " " " societ. vapor. dunarone cu 4% .....	93-50	94-—
" " " " imprum. princíp. Eszterházy á 40 fl. ....	160-—	170-—
" " " " Salm .....	41-50	42-50
" " " " cont. Palfy .....	32-50	33-50
" " " " princ. Clary .....	36-—	37-—
" " " " cont. St. Genois .....	38-50	34-—
" " " " princ. Windischgrätz .....	20-—	21-—
" " " " cont. Waldstein .....	21-50	22-50
" " " " Keglevich .....	14-50	15-50
<b>Obligatiuni desarecinátore de pamentu:</b>		
Cele din Ungaria .....	78-75	78-25
" " Banatul tom. ....	77-—	78-—
" " Bucovina .....	68-—	69-—
" " Transilvania .....	72-25	72-75
<b>Actiuni:</b>		
A bancel natiunali .....	665-—	666-—
" " de oredet .....	242-40	241-60
" " " " soont .....	661-—	663-—
" " " " anglo-austraco .....	186-—	186-50
A societatei vapor. dunar. ....	637-—	639-—
" " " " Lloydulu .....	254-—	256-—
A drumulu ferat de nord. ....	195-—	195-50
" " " " stat .....	306-10	306-30
" " " " apus (Elisabeth) .....	173-—	173-50
" " " " sud .....	197-30	197-50
" " " " langa Tizsa .....	167-—	168-—
" " " " Lemberg-Czernowitz .....	174-50	175-—
<b>Bani:</b>		
Galbenil Imperatesol. ....	5 70	5-71
Napoleon'd'ori .....	9-55	9-56
Friedrichsd'ori .....	9-97	10-—
Suverenil engl. ....	11-85	12-05
Imperatiil rusesci .....	— —	— —
Argintulu .....	118-50	119-—

## Prezente pentru Craciunu si anulu nou.

Orarie eminente si bune.

DEPOSITULU DE ORARIE

avutu, renumitu de multi ani,



M. HERZ,

orologiaru orasianescu

Viena, Stephansplatz nr. 6

in dosulu curtel lui Zwetli ofere alu seu depositu mare de totu felulu de orarie, bine regulatu cu garantia pe unu anu, ou pretulu curentu. Pentru fie-care orarin regulatu se da garantia in sorbu.

### Orarie portative de Genf

calitatatea cea mai eminenta esaminata de c. r. imprimaria de bani.

Orarie pentru barbati,		de aur:		de argintu:	
de argintu:	fl.	Cylinder, aur nr. 3, 8 rub.	30—36	cu sticle cristallne	42—45
unu Cylinder ou 4 rub.	10—12	" ou fedelu de aur	37—40	cu 2 fedele, 8 rubini	45—48
" ou rub. d'auru d-sar.	13—14	Anker ou 15 rub.	40—44	email. ou diamante	58—65
Cylinder ou 8 rubini	15—17	" mai fine, fed. d'aur	46—60	Anker	45—48
" ou dóue fedele	15—17	" ou 2 fedele	55—58	" ou sticle crist.	56—60
" ou sticle cristale	15—17	" ou fedelu auritu 65, 70,	— 120	" cu 2 fedele	54—56
Anker ou 15 rub.	16—19	" 80, 90, 100	— 175	" email. ou diam.	70—80
" mai fine ou fed. de arg.	20—23	" sticla crist. fed. d'aur.	60—75	Remontoir,	70, 80, 100
" ou dóue fedele	18—22	Remontoirs fed. d'auru	100—130	" ou 2 fed. 100, 110, 130	— 130
" mai fine	24—28	" ou 2 fedele	130—180	*) Afara d'acostea se afla ori ce feliu de soiu de orarie. — Orarie de argintu se aurescu pentru fl. 1—1.50	
" engl. ou sticla cristallina	19—25	<b>Orarie pentru dame,</b>			
Orariu Anker de armia, f. dup.	24—26	de argintu: fl.			
Anker Remontoir, fine se ra-	— —	Cylinder, auritu, ser. d.	13—18	Monogramo si insemne se faou fórtc	
dica la urechia	28—30	" de aur.	— —	efitnu. — Se afla orarie de aur si	
" ou 2 fedele	35—40	" de aur.	27—30	d'argintu cu insemne unghuresci.	
Remontoirs sticle cristal.	30—36	ou 4 si 8 rub.	31—36	<b>Alarmatoriu</b> ou orariu, 7 fl.	
Anker Remontoirs de armia	38—45	emailate	31—36	<b>Alarmatoriu</b> cu orariu, cari a-	
		ou fedelu de aur	36—40	prindu si luminarocandu alarméca, 9 fl.	
		email. ou diamante	42—48	<b>Alarmatoriu</b> pentru siguritate, pre-	
				gatitu ca se pusce candu alarméca, 14 fl	

Depositulu celu mai mare de

Orarie cu pendulu (Pendeluhren) fabricate proprie

ou garantiape doi ani.

a se trago in fie-care di 9, 10, 11 fl. a se trago se repeteze la patrariu si la óra 48, 50, 53 fl. Regulatori la luna 28, 30, 32 fl. Impachetarea pentru unu orariu d'acostea 1 fl. 50 cr. Reperaturile se faou catu mai bine; insarcinari din strainetate se opeftuésca cu cea mai mare punctualitate trimittendu-se competint'a anticipative, ori postolpendu-se de la posta; ce nu convine se primésca in schimb. Orarie, auru si argintu se primésou in schimb cu pretiurile cele mai inalte. Trimittendu-mi-se pretiulu ori ca se primésca la urma de la posta, trimitu si in strainetate orarie, pentru a ego, si pentru cele ce nu se tieneu trimitu banil indata pe posta.

31 2—24

Depositulu celu mai mare alu orarielorú parisiene de bronsu, ou pretiuri fórtc effini de la fl. 28, 30, 35, 40, 45, 60 pana la fl. 100.

**Odontine (pasta de dinti)** in ti-gaia de porcelanu cate cu 84 cr. La 1 duclna 20% scadere. Acést'a pasta este mediloculu celu mai eminentu pentru curatirea dinteloru, pentru a pastrá dintii sanatosi si fórtc abbi, pentru a delaturá petr'a de dinti in modu nestric-tiosu si fara dureri, pentru a intari gingii si a scuti de sangerare si de clatinare.

**Elixir Balsamique (balsamu de dinti si de gura)** aprobatu prin mi-de medilóce ca mediloculu celu mai emi-nentu pentru curatirea gurei, improspetarea respirariu, si pentru a tiené dintii si gingii sanatosi si curati, este a se folosi mai vertosu dupa gustare. Unu flaconu 70 cr. La 1 duc. 20%.

**Algontine (apa de dinti care incéta momen-tanu dorerea.)** Uniculu medilocu reconoscutu pana acu contra chinuriloru durerii de dinti, are sucesu mo-mentanu si nu contine substantie spirituóse, tari si acre, o potu folosi si copiii. In sticle cu 35 cr. si cu 70 cr. La 1 duc. 20%.

**Bruchpfaster.** Se recomanda la surupaturi la barbati, pregatitu si recomandat de dr. Krüsi, medicu practic pentru cel surupati, in Basel. In scutula den plumbu, cu descriere 4 fl. v. a.

**Cachou aromatisé** pentru a perde miroasulu reu din gura dupa fumare, dupa mancare, dupa beutura, precum: vinu, bere, s. a. neincunguratu de lipsa candu se facu visite mai alese, la teatru, baluri s. a. Cachou se compune din plante curate ce corespondu depiinu sanetatii, este preservativa contra ruinariil dinteloru, contra durerii de dinti. De cate ori se foloseace se sparge in dinti o pilula, prin ce se perde miroasulu reu. In scutile cate 70 cr.

**Oleu de peru, de Chinarinden** pentru indesirea perulu si pentru intarirea radacinelu lui. O sticla 70 cr. 20% la duc.

**Dorsch-Leberthran adeveratu, oleiu,** medilo-culu celu mai eminentu la tóte bótele de peptu si de plamni, reconoscutu de cualliate eminenta si de gustu bunu. O butelia cu 1 ori cu 2 fl. v. a. La o duclna de butelie 25% se scadu.

**Eau antéphélique.** Acést'a apa pregatita din plan-te este unu medilocu reprobatu de ani pentru intinerirea, infrumusetiarea si tocnierea pelii si pentru perderea to-tala a tuturoru soiuriloru de efloréscintie, precum rap-uri, linte, besicute s. a. Unu flaconu 1 fl. 1 duc. 9 fl.

**Franzbrantwein** o sticla cu 1 fl. 50 si cu 80 cr. **Balsamu pentru degeraturi** in tigai cu cate 50 cr. v. a. alina catu se pótc mai lute dorerea si vindeca chiar si degeraturi vechi, prin recomandatiune de mai multi ani si a agonisitu multumire generala ca unu med-ilocu recomandatulu.

**Tinctura de dinti de Max Florian Schmidt,** med. dr. si profesoru, alina dorerea, intareace si este anticorborta. Acést'a tinctura facuta dupa receptulu ori-ginalu se foloseace tare multu, de 1/2 de seculu, cu re-sultatu eminentu, precum pentru a aliná cu graba dore-rea de dinti asiá ca apa intaritoria de gura; tinctur'a are 2 preferintie mari, ea este tare folositoria si pentru ciftintatea ei face ca tóte cele laite fluiditati pentru dinti se se delature. Se capeta originala in sticlutu cu 40 cr. la 1 duc. 25% scad.

**Anodyne Neklace Childrens Theeth** margica englesa de dinti pentru a le pune la copii, ele consérva di; int Pretiulu 2 fl. la duc. 25%.

**Wurm-Tabletten** de dr. Callond Acestea sunt unu medilocu securu contra vermiloru, au unu gustu tare bunu, si pentru ace'a baiatiloru se potu dá in jocu. In scutule aretarecu cum se se folosésca, 40 cr. la 1 duc. 20% scad.

**Pastilles digestives de Billin (turitie pentru mistuire, de Bil-lin.)** Pastilele de Billinu produse din renumit'a fontana alui Billinu con-tienu tóte particellele consumátorie din acést'a apa minerala. Sunt de reco-mandatú candu se opareace, la gariu in stomacu, candu se umfla pantecele, si candu stom. nu pótc mistui, candu se manea ori se bé peste mesura, candu se rigal: la cataru cronicu in stomacu, candu se folosescu ape minerale la atoni'a stomaculu si a canalulu matilulu, la ipocondria si isteria. Pretiulu: scat. 70 cr.

**Sapunu aromaticu, medicinalu, de plante din munti.** O bucata 40 cr. la 1 duc. 20%.

C. r. priv. **Tannochinin-Pomade.** Mediloculu celu mai bunu si siguru pentru crescerea perulu, dupa folosire de 8—10 zile s'a delaturatu de siguru si dura-bilu caderea perulu, s'a ajutoratu crescerea perulu. sustiene perulu móle si cu luciu in colórea-i naturala si impedeaca a se face metría. Este recomandat de multe autoritati in medicina si fie-cine pótc ceti epistole de reconoscint'a. O dosa ajunge pentru 3 luni, pretiulu 2 fl.

**Pate pectorale** de apotecariulu Geor gé in Fran-cia. — Tablete pentru peptu contra catarulu, tusei, regusielil. O scutula 70 cr. La 1 duc. 25%.

**Untura pentru gusia (pe scm'a celoru gusiati) in sticlutu á 40 cr.**

**Pastille de chocolat ferruginen.** Ciocolata pentru imbunirea sangelui si contra galbinarii. O sca-tula 90 cr.

**Balsam pentru rani si stomacu ung. de See-hofer** in sticla 40 cr.

**Pulbere universale de mancare** de dr. Gális, pana acu neajunsu in efectulu seu in privint'a misturii, a curatirei sangelui, a nutrirei si intarirei corpulu. Devine, folosindu-lu in fie-care di (de 2 ori), ca medi-cina pentru multe patime dintre cele mai asupricióse, precum nemisturarea, arderea cu fertura, inchilatura matieloru, inlenirea matieloru, slabirea membrelorú, hemoroide de totu felulu, scrofule, gusia, galbinarea, totu felulu de pete cronice, cangrena, dorere periódica de capu, dentru bol'a de vermi si de pétra, flegma; e uniculu medilocu radicalu pentru artritis cronicu irra-decinatu si pentru tuberculosa. La cura de apa mine-rala face serviciu eminentu nainte catu si pana catu du-réza cur'a si dupa cura O scutula mare 1 fl. 26 cr., un'a mica 84 cr.

**Medilocu francesu, fluidu pentru a vapsi perulu,** pentru a vapsi cu elu peru de totu felulu in negru, brunetu, blondinu, in 10 minute si durabilu, efep-tulu lui este cunoscutu pretutindene, in caru nu face trebuinta a-lu mai laud'a. Unu aparatu, ad. 2 perli si dóue scafe, 50 cr. Unu flaconu 2 fl. v. a.

**Barthaar-Stangenpomade** care posede cele mai eminente insusiri de la pomad'a de usuu, servece pen-tru a ascurá pe timpu indelungatu crescerea perulu, pana candu acel'a prin infulunt'a pomadei va fi de ajunsu coloratu. Acést'a pomada se pótc folosi si ca pomada e-minenta si neintrecuta de barba. Costa 60 cr.

39 5—12